

Direcția generală educație, tineret și sport **raportul de activitate în perioada unu iunie 2008 – unu iunie 2009**

Actualmente sistemul învățământului preuniversitar din municipiul Chișinău se află în plin proces de democratizare, modernizare și orientare spre formarea parteneriatelor naționale și internaționale viabile, eficiente, menite să asigure racordarea la legislația educațională europeană și, în primul rând, la principiile de calitate promovate de aceasta. Prioritatea nr. 1 a sistemului de învățământ municipal este oferirea accesului general la o educație de calitate la toate treptele de școlaritate. În prezent este în proces de derulare cel de-al treilea Program de dezvoltare a sistemului educațional „Modernizarea învățământului din municipiul Chișinău în anii 2006-2010”.

Corpul didactic din capitală este preocupat în activitatea sa de realizarea unor obiective majore, precum ar fi:

- trecerea de la pedagogia tradițională la pedagogia modernă;
  - implementarea tehnologiilor informaționale avansate;
  - aplicarea la un înalt nivel de calitate a managementului schimbării;
  - racordarea activităților de bază la cerințele managementului curricular;
  - trecerea de la administrare la managementul corporativ;
  - parcurgerea căii de la cultura declarativă la performanțele socio-culturale;
  - învățarea pentru viață;
  - promovarea unui mod de viață sănătos.

Obiectivele trasate la conferința din august 2008, care au constituit baza activității DGETS și a instituțiilor subordonate, au vizat, în linii mari, domenii de importanță majoră precum: optimizarea instituțiilor de învățământ, crearea condițiilor favorabile pentru o activitate fructuoasă, calitatea instruirii și educației cu accent pe aspectele comportamentale, educația civică. Deoarece aceste probleme s-au aflat permanent în vizorul colaboratorilor DGETS și ai DETS din sectoarele municipiului, al conducătorilor instituțiilor de învățământ, astăzi putem afirma că am reușit să realizăm planul managerial ce ni l-am propus.

A fost un an în care cadrele didactice s-au implicat activ în procesul instruirii continue, perfecționării abilităților profesionale, preluării experienței avansate. De exemplu, la „mesele rotunde”, seminarele, conferințele cu participarea diferiților actanți la procesul instructiv-educativ și de parteneriat s-a pus accentul pe realizarea noilor principii de calitate ale evaluării cunoștințelor școlare, obiectiv actual pe durata întregului an de studii, dar în special în perioada sesiunii de examene.

Pe parcursul anului s-a realizat un număr impunător de activități – unele tradiționale, altele cu titlu de noutate absolută. La acest capitol s-a evidențiat activitatea Centrului Metodic, specialiștii acestuia contribuind plenar la acordarea asistenței metodice cadrelor didactice. Cadrele didactice au simțit efectul benefic al activității metodice la nivel de municipiu. S-a oferit cadrelor didactice instrumentele metodice de bază pentru a putea activa în conformitate cu cerințele moderne pe care le înaintează societatea față de sistemul educațional.

La moment, municipiul Chișinău dispune de un sistem educațional preșcolar și preuniversitar autonom, a cărui gestionare este asigurată de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport (DGETS) a Consiliului Municipal Chișinău cu cele cinci Direcții Educație, Tineret și Sport din sectoarele municipiului. Pe lângă Centrul Municipal

Metodic funcționează centrele de profil: Informare și Documentare a Tineretului, Diagnosticare și Reabilitare „Armonie”, Educație Moral-Spirituală „Arta de a Deveni Om”, Informare și Orientare Profesională, al Adoleșcenților.

Actual în municipiul Chișinău funcționează 145 instituții preuniversitare, inclusiv: 8 școli-grădinițe; 11 școli primare; 17 gimnazii; 74 licee cu diverse profiluri; 27 școli medii de cultură generală; 5 școli speciale și 3 școli pe schimburi. Numărul total al elevilor din învățământul preuniversitar este de 83 587 elevi. De asemenea, procesul educațional este susținut de 149 instituții de învățământ preșcolar cu un contingent de 28 715 copii, 14 instituții extrașcolare, 13 școli de sport. Din numărul total de instituții preuniversitare de stat ce au trecut acreditarea 44,4% sunt din municipiul Chișinău.

Performanțele actului educațional din municipiu:

I. **Resursele umane** sunt bine dotate, și dispun de un potențial major de competențe profesionale bazat pe competitivitate, eficiență și calitate.

În anul de studii 2008-2009, în instituțiile de învățământ din capitală activează **10 736 cadre didactice:** 7635 profesori / învățători și 2549 educatori preșcolari. Numărul tinerilor specialiști este de 1366, inclusiv 85 încadrați în câmpul muncii în anul curent de studii. Despre nivelul profesional al cadrelor didactice din municipiu vorbește și faptul că 6620 dintre ele dețin grade didactice: superior - 314; I - 1130; II - 5176 (conform datelor din anul 2008). Din numărul total de 783 cadre de conducere din instituțiile preșcolare, preuniversitare, extrașcolare și de sport dețin grade manageriale 375: superior – 24 ; I – 90; II – 261. Deși în mai mică măsură decât în regiunea rurală a țării, problema insuficienței cadrelor didactice, îmbătrânirii contingentului de pedagogi se impune și în context municipal. În anul curent de studii au rămas nesolicitate 150 locuri vacante în instituțiile preșcolare ceea ce a impus adoptarea unor măsuri „salvatoare” neordinare pentru a nu pune în pericol procesul instructiv-educativ. Este salutar să menționăm că posturi vacante la disciplinele școlare în instituțiile de învățământ preuniversitar din municipiu, la moment. nu sunt înregistrate.

II. Salarizarea

În conformitate cu Hotărârea de Guvern nr.1399 din 12.12.2007 „Cu privire la implementarea normelor de salarizare prevăzute în anul 2008 pentru angajații din ramurile sectorului bugetar”, începând cu 01.01.2008, a sporit cu 10%, salariul cadrelor didactice și a personalului cu funcții complexe din învățământul preșcolar, primar, secundar general, extrașcolar, școli sportive.

Salariul mediu al unui cadru didactic a constituit: minim - 1419 lei, maxim – 1730 lei (pentru 18-20 ore).

Conform Hotărârii nr.1088 din 26.09.08 „Privind majorarea salariilor unor angajați din sectorul bugetar”, începând cu 01.10.2008, s-au majorat salariile cadrelor didactice și cu funcții complexe pentru angajații cu categoria de salarizare 1-15 (cu 10-15%).

Salariul mediu pentru categoriile 11-13 constituie 1612,00 lei, iar pentru categoria 14-17 - 1774,00 lei.

Consiliul municipal Chișinău a **adoptat decizia nr.1/2 din 22.01.2008 „Cu privire la majorarea cu 20 la sută a salariilor angajaților din sfera socială municipală pe anul 2008”, conform căreia a fost alocată suma de 47 mln.798 mii lei pentru majorarea salariilor.**

Majorările nominalizate nu satisfac pe deplin necesitățile vitale ale cadrelor didactice. Ca urmare un număr impunător de pedagogi abandonează școala. Numai în anul 2008 au depus cereri de demisie 580 cadre didactice (cu 412 mai puțin decât în 2007).

Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.18 din 20.01.2009, „Cu privire la implementarea normelor salariale prevăzute în anul 2009 pentru angajații din ramurile sectorului bugetar” începând cu **01.01.2009**, s-au majorat salariile cadrelor didactice și cu funcții complexe pentru angajații cu categoria de salarizare 1-19 (cu 10-15%) din învățământul preșcolar, primar, secundar general, extrașcolar, școli sportive. De la 01.04.2009 s-a realizat o majorare a salariului cadrelor didactice, astfel încât salariul mediu pentru categoriile 11-14 constituie minim 1829,45 lei + 157,00(% conform deciziei Primăriei) = 1986,45 , iar pentru categoria 15-19 - minim 2684,50 lei +215,00 (% conform deciziei Primăriei) = 2899,50 pentru sarcina didactică de 18 ore pentru clasele primare și 20 ore pentru clasele ciclului gimnazial și liceal.

III. Optimizarea și dezvoltarea rețelei instituțiilor de învățământ din municipiu

Instituțiile preuniversitare

În conformitate cu prevederile Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008 – 2011 nr. 295 XVI din 21.XII.2007, orientările prioritare ale Programului-3 de dezvoltare a sistemului educațional „Modernizarea învățământului din municipiul Chișinău în anii 2006-2010”, în scopul creării condițiilor optime pentru desfășurarea procesului educațional, asigurării reformei reale și consecvente în învățământul preuniversitar la nivel de municipiu Procesul de optimizare și dezvoltare a rețelei instituțiilor de învățământ continuă.

Numărul de licee în perioada 2001-2008 s-a extins de la 35 licee la 74, inclusiv: 2002 – 35; 2003 – 39; 2004 – 49; 2005 – 55; 2006-60; 2007-66; 2008 - 74 licee.

Conform deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.14/12 din 08.08.08, cu începere de la 01.09.2008, au fost reorganizate în licee 3 unități școlare:

- școala medie de cultură generală nr.13, sectorul Botanica, în Liceul teoretic cu profil sportiv nr.3;
- școala medie de cultură generală nr.39, sectorul Centru, în Liceul teoretic cu profil de Arte „Nicolae Sulac”;
- școala medie de cultură generală nr.24, sectorul Centru, în Liceul teoretic „Univers LIONS”.

Începând cu 01.09.2009, Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău propune următoarele modificări în rețeaua instituțiilor de învățământ preuniversitar:

A reorganiza în licee,:

Gimnaziul „Pro Succes” (sectorul Botanica, str.Așhabad, 129) în Liceul Teoretic „Pro Succes”;

Liceul Teoretic cu profil sportiv nr.3 cu instruire în limba rusă (sectorul Botanica, str.Teilor, 7) în Liceul Teoretic cu profil sportiv nr.3 cu instruirea în limbile română și rusă;

Școala medie de cultură generală nr.98 (sectorul Buiucani, comuna Trușeni, str. Livezilor, 41) în Liceul Teoretic Trușeni;

Gimnaziul nr.64 (sectorul Buiucani, orașul Durlești, str.Gribov, 10) - în Liceul Teoretic „Speranța”;

Școala medie de cultură generală Waldorf (sectorul Rîșcani, str.Studentilor, 11).

Gimnaziul-internat nr.3 cu instruirea în limba rusă (sectorul Centru, str.Gh.Cașu, 10) – în Gimnaziul-internat nr.3 cu instruirea în limbile română și rusă.

Instituțiile preșcolare

Prioritatea de bază a procesului educațional în municipiul Chișinău este valorificarea creativă a experienței educaționale și implementarea noilor tehnologii eficiente în consolidarea unei grădinițe moderne, deschise spre a răspunde cerințelor sociale tot mai înalte aflate în continuă schimbare și transformare.

În perioada de referință și-au desfășurat activitatea 147 de instituții de învățământ preșcolar din 149 existente (2 instituții sunt în reparație capitală – grădinița nr. 16, sectorul Buiucani, și nr. 200, or. Durllești).

Conform datelor statistice în municipiu sunt înregistrați 46.386 de copii cu vârsta între 0 – 7 ani. În instituțiile preșcolare din municipiu sunt înscriși pe liste 29.680 de copii de vârstă de 2-7 ani), ceea ce constituie 64 %. În grădinițele municipiului după proiect sunt 1418 grupe, funcționează 1207 grupe.

Dat fiind faptul, că numărul copiilor de vârsta 0 – 7 ani, în ultimii 4 ani, a crescut, s-au creat rânduri în Direcțiile educație, tineret și sport din cele 5 sectoare ale municipiului, unde părinții solicită locuri în grădinițe.

La moment, pentru a fi înmatriculați în grădinițe, sunt înscriși pe liste 6.304 de copii, inclusiv, pe sectoare:

- Botanica – 1974 de copii;
- Buiucani – 1554 de copii;
- Centru – 249 de copii;
- Ciocana – 1221 de copii;
- Rîșcani - 1306 de copii.

În perioada 01.06. 2008.01.06. 2009 au fost repartizate 8.524 îndreptări.

La 01 septembrie 2008 au plecat în clasa I-a – 5.557 de copii de copii de 7 ani cu 600 de copii mai puțini de cât în anul precedent (6.157).

La 01 septembrie 2009 vor fi înmatriculați în clasa I-a 5.779 de copii.

Astfel, solicitările părinților vor fi satisfăcute în proporție de %

La moment, prerogativa Consiliului municipal Chișinău și a DGETS este de a soluționa problema ce ține de retrocedarea sediilor unor grădinițe de copii, **(27 de grădinițe de copii)**, arendate total sau parțial, în anii 1990, or, care nu sunt utilizate de arendași, municipalității în scopul utilizării lor după destinație, și anume educațională.

În acest sens, Consiliul municipal Chișinău, prin decizia nr.11/1 din 26.06.2008 a constituit o comisie specială din consilieri municipali de a examina situația referitoare la arendarea imobilelor fostelor grădinițe de copii din sectoarele municipiului Chișinău.

Este o practică binevenită ca pe durata sezonului estival instituțiile preșcolare să aibă un regim special de activitate. Observațiile efectuate pe durata mai multor ani demonstrează că în perioada estivală instituțiile preșcolare sunt frecventate cam în proporție de 50%. În această situație nu este rațional de a menține în stare funcțională toate grădinițele din municipiu, cu atât mai mult cu cât unele dintre ele necesită a fi reparate capital, ceea ce este imposibil de realizat în prezența copiilor. La decizia administrației, colectivului de părinți unele dintre grădinițe se închid pentru o perioadă, urmând ca acei copii care nu au unde pleca din oraș să fie arondați la grădinițele funcționale din vecinătate. M-aș adresa părinților să păstreze calmul, să nu se alerteze în zadar, deoarece nici un copil care are nevoie de grădiniță pe durata verii nu va rămâne în afara instituției. Cu mult calm, răbdare și înțelegere se pot rezolva toate problemele.

IV. Scolarizarea minorilor

Una din direcțiile principale de activitate a Direcției generale educație, tineret și sport în anul de studii 2008-2009 a fost școlarizarea minorilor cu vârstă de 7-16 ani, evitarea abandonului școlar, păstrarea contingentului de elevi.

În perioada indicată au fost întreprinse acțiuni energice de școlarizare a minorilor din municipiu.

În rezultatul lucrului efectuat numărul elevilor neșcolarizați a diminuat la finele anului 2009 pînă la 0, iar abandonul școlar - la 9 elevi.

În scopul școlarizării minorilor și pregătirii elevilor pentru școală deja al doilea an au fost alocate 4 626 000 de lei pentru 7710 copii din familiile social dezavantajate, la fiecare repartizând cîte 600 lei. Ajutoarele materiale sunt ridicate de părinți prin intermediul celor 33 de reprezentanțe ale Filialei nr.01 Chișinău, Banca de Economii S.A.

V. Organizarea alimentației elevilor din instituțiile de învățămînt preuniversitar

În perioada iunie 2008 – iunie 2009 procesul alimentației gratuite a elevilor din instituțiile de învățămînt preuniversitar din municipiul Chișinău s-a organizat în conformitate cu prevederile deciziilor Consiliului municipal Chișinău.

În municipiu beneficiază de alimentație gratuită suplimentară 35524 copii/elevi

Normele bănești pentru organizarea alimentației gratuite a elevilor sunt majorate în baza Deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 2/35 din 24 februarie 2009 „Cu privire la majorarea normelor bănești pentru alimentația gratuită a elevilor/copiilor din instituțiile municipale de învățămînt preșcolar și preuniversitar pentru perioada ianuarie-septembrie 2009”.

Evoluția normativului financiar pentru alimentația copiilor în perioada vizată prezintă următorul tablou:

Categoria elevilor – beneficiari de alimentație gratuită	Normativul financiar majorat, anul 2008	Normativul financiar majorat, anul 2009
Elevii cl. I-IV-a (100%) – dejun	5,00 lei	6,00 lei
Elevii cl. I-IV-a care frecventează grupele de meditație (20%) – dejun și prînz	11,00 lei	13,00 lei
Elevii cl. V-IX-a din familiile social-defavorizate – dejun	5,00 lei	6,00 lei
Elevii, care au suportat TBC și contactanții din focarele cu TBC	12,00 lei	15,00 lei
Elevii din școli auxiliare	17,00 lei	18,00 lei
Elevii din instituțiile de tip internat: domiciliați	20,00 lei	25,00 lei
nedomiciliați	17,00 lei	20,00 lei
Elevii din liceele și clasele cu profil sportiv, conform categoriilor de vîrstă:		
cl. I-III-a	11,00 lei	11,00 lei
cl. IV-VI-a	13,00 lei	13,00 lei
cl. VII-VIII-a	16,00 lei	16,00 lei
cl. IX-XII-a	19,00 lei	19,00 lei

Datorit faptului că prețurile la produsele alimentare s-au micșorat, dar sumele pentru alimentarea elevilor au fost majorate, meniul propus acestora este mult mai bogat și ajustat la cerințele consumatorilor. La elaborarea meniului zilnic, se respectă prețurile stabilite prin actele normative. Elevii, care se alimentează contra plată, pot beneficia și de un meniu de alternativă la alt preț.

Pe lângă cantinele școlare funcționează stabil bufetele, prin intermediul cărora elevii beneficiază de un asortiment bogat de produse alimentare: diferite copturi, salate din legume, băuturi: sucuri, ceai, compot. O atenție sporită se atrage corespunderii asortimentului din bufetele școlare celui aprobat de către CMMP.

VI. Odihna elevilor în sezonul estival 2008/2009

O perioadă specifică în activitatea instituțiilor de învățământ **este sezonul estival**, care propune și soluționarea chestiunilor ce țin de organizarea asanării copiilor.

În vara anului 2008 în municipiul Chișinău s-au organizat tabere de diferite tipuri: cu sejur de zi; tabere constante; tabere arendate.

Au beneficiat de bilete 22 mii copii

Suma alocată de la bugetul municipal s-a estimat la 23 mln. lei.

În odihna estivală organizată în **vara anului 2009** vor fi implicați circa 23 mii de copii. Suma alocată în acest scop de la Bugetul Municipal a sporit cu aproximativ 7 mln. lei față de anul trecut, cifrându-se la 30 mln. Chiar în primele zile ale lunii iunie vor fi inaugurate taberele constante din municipiu, destinate, în primul rând, elevilor din instituțiile rezidențiale. Este vorba despre „Poienița Veselă”, „Alunelul”, „Cireșarii”, „Neptun”. Evident, aceste tabere nu sunt suficiente pentru a satisface cererea, de aceea se va proceda și în acest an la organizarea licitațiilor pentru cooptarea altor câteva tabere, aparținând întreprinderilor, instituțiilor, care sunt dispuse să le ofere copiilor din municipiu condiții decente de odihnă și asanare. Costul unui bilet în tabăra din afara orașului se estimează la 1200-1400 lei, părinții urmând să achite doar 20% din cost, restul fiind acoperit de la Bugetul Municipal. De asemenea, preconizăm să deschidem în instituțiile preuniversitare circa 59 de tabere cu sejur de zi, unde copiii vor fi implicați în diverse activități interesante pe durata a 7-8 ore. Este o formă de odihnă foarte solicitată de către părinții care nu au posibilitate să-și trimită copiii la bunici sau în alte tipuri de tabere. Copiii beneficiază de alimentație rațională (pentru fiecare copil este prevăzută suma de 32 lei pe zi), de activități utile, de supraveghere permanentă din partea pedagogilor. Cu regret, nu ne putem permite funcționarea taberelor cu sejur de zi pe durata întregii veri, deoarece instituțiile intră în reparații, dar în luna iunie copiii vor avea, cu siguranță, o vacanță frumoasă, care să le permită să acumuleze noi forțe și impresii. Și în cazul taberelor cu sejur de zi părinții vor achita doar 20% din costul unui bilet care este de 500 lei. În anul curent, conform tradiției, 25% din numărul total al билетelor de odihnă din toate tipurile de tabere vor fi repartizate gratuit copiilor din familii vulnerabile.

VII. Din buget, în baza programului „SALT”, în anul 2008 au fost procurate 220 computatoare, Primăria municipiului Chișinău a alocat 977,2 mii lei.

Întru implementarea noilor tehnologii informaționale și SOFT-urilor educaționale la disciplinele matematica, fizica, biologia, chimia, Ministerul Educației și Tineretului a repartizat instituțiilor de învățământ 627 calculatoare.

În perioada de referință a fost reînviată pagina WEB a DGETS Chișinău (www.chisinauedu.md).

Se implementează proiectul de pașaportizare a instituțiilor preuniversitare (de 3 ori pe an se completează baza de date cu toți indicatorii ce țin de fiecare instituție preuniversitară din cele 145 din mun. Chișinău „**Statistica2008-2009**”;

Începînd cu decembrie 2008, se implementează **SAPD** (Sistem Automatizat de Prelucrare a Datelor) al tuturor absolvenților de liceu pentru examenul de Bac în regim On_line; Au fost pregătiți circa 110 de specialiști (cîte 1-2 reprezentanți din licee) pentru a administra sistemul SAPD.

În paralel cu instruirea cadrelor didactice (70% din numărul de cadre sunt instruite în utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale computerizate) se realizează și primele experiențe de utilizare a TIC în procesul de predare. Softul educațional (pachetul AEL) este implementat în 21 instituții de învățămînt preuniversitar. Instituțiile din municipiu sunt asigurate cu seturi de calculatoare și soft-uri educaționale destinate liceelor și școlilor medii de cultură generală. Se apropie de final procesul de dotare cu tehnică de calcul a instituțiilor de învățămînt preșcolar și extrașcolar.

IX. Asigurarea didactică în perioada 01.06.08-01.06.09

În anul de studii 2008-2009 au fost primite și distribuite 39 titluri de manuale după cum urmează:240783 ex. manuale; 7874 ex. de ghiduri metodologice și literatură metodică; 45882 ex. literatură artistică. Rata asigurării cu manuale a constituit 100% pentru elevii claselor I-XII.A fost colectată și depusă suma de 2829349.90 lei, ceea ce constituie 100 % pentru închirierea manualelor pentru treapta gimnazială și liceală.

2311 de elevi din clasele V-IX din familii dezavantajate au beneficiat de subsidii pentru chiria manualelor în valoare de 98402 lei.

A fost perfectată în termen oferta pentru manuale 39 titluri (rom.,alol.) pentru anul de studii 2009-2010

Colecțiile de carte au crescut cu 287594 ex. din care 240783 ex. sunt manuale, iar 46191ex. literatură beletristică și metodică.

Pentru abonarea la edițiile periodice a fost alocată suma de 272119,79 lei din buget și 175185,30lei din contul instituțiilor de învățămînt. 25 bibliotecari au susținut gradul de calificare (23– gradul II; 2 - gradul I).Circa 21000 de participanți elevi, cadre didactice, părinți au vizitat Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret ediția a XIII-a.

X. Consolidarea bazei tehnico-materiale

La pregătirea instituțiilor de învățămînt către anul 2008 Consiliul municipal Chișinău a alocat **39 mln. 536,6 lei**, inclusiv:

mii lei		
Reparații capitale ale clădirilor	Art. 243-03	20000,0
Reparații curente ale clădirilor	Art. 113-17	7155,3
Rechizite de birou, materiale și obiecte de uz gospodăresc	Art. 113-03	6959,3
Procurarea de utilaj consumabile la categoria de fonduri fixe	Art. 242-00	5422,0

Pentru noul an de studii 2009-2010 și perioada de toamnă-iarnă, precum și întru evitarea situațiilor care ar pune în pericol procesul instructiv-educativ, DGETS, în

comun cu Direcțiile de profil din sectoarele municipiului Chișinău, a elaborat Foaia de Titlu privind reparația capitală a imobilelor, în care își au sediul instituțiile de învățământ.

Pornind de la suma mijloacelor alocate de la Bugetul Municipal, se preconizează efectuarea următoarelor lucrări stipulate în Foaia de Titlu:

- ◆ reparația acoperișurilor - în 48 instituții, sumă - 6 mln. 790 mii lei;
- ◆ reparația tehnicii sanitare și a sistemului de încălzire - în 52 instituții, suma - 7 mln. 116 mii lei;
- ◆ lucrări generale de construcții (de finisare) - în 46 instituții, suma - 6 mln. 330 mii lei;
- ◆ reparația rețelelor electrice - în 13 instituții, suma - 764 mii lei.

Astfel, suma totală a cheltuielilor bugetare destinate lucrărilor planificate pentru anul 2009 constituie 21 mln.315 mii lei.

Realizări

Stimularea și promovarea elevilor cu aptitudini intelectuale și interese sporite pentru un anumit domeniu de studiu se realizează anual, prin organizarea olimpiadelor la disciplinele școlare. În anul curent de studii la olimpiadele municipale au participat 17355 de elevi, premiați fiind 2269, inclusiv: locul I-355 de elevi; locul II-478; locul III-638; menționi-798 de elevi. La concursurile republicane la disciplinele școlare au participat 423 de elevi din municipiu, ceea ce constituie 58,3% din numărul total de participanți. Locuri premiate: I – 48; II- 74; III – 90; menționi – 88. În anul curent de studii performanțe deosebite au obținut elevii noștri în cadrul olimpiadelor internaționale - 44 de medalii în comparație cu 14 în anul precedent.

Tradițional, în municipiu se desfășoară anual Conferința științifico-practică a elevilor “Muncă, talent, cutezanță”, ajunsă la cea de-a 42-a ediție. În acest an au participat circa 1700 de elevi și 300 de profesori. Învingători sunt stimulați prin cadouri (seturi de cărți, rechizite școlare, etc.)

În scopul susținerii materiale a elevilor care au obținut succese remarcabile la învățătură, precum și persoanelor în etate care și-au adus contribuția la propagarea valorilor educaționale și culturale Consiliul municipal Chișinău le-a acordat burse municipale de merit la 200 persoane a câte 1000 lei.

O frumoasă tradiție în municipiu a devenit desfășurarea prestigiosului concurs „Pedagogul anului”, care în anul curent a ajuns la a V-a ediție.

Sesiunea 2009

Principala schimbare în sesiunea de examene din anul curent constă în faptul că fiecare instituție de învățământ a avut posibilitatea de a pretinde la un centru de BAC, condiția fiind una – numărul absolvenților treptei de liceu să nu fie mai mic de 25.

În municipiul Chișinău avem 72 de asemenea instituții, numărul total al candidaților la diploma de bacalaureat fiind de 5620.

Școlile medii de cultură generală vor fi absolvite în acest an de 2243, iar ciclul gimnazial – de 8751 elevi. Cât privește alte modificări ale modului de desfășurare a examenelor, acestea îi vizează, în primul rând, pe managerii școlari, cărora le revine sarcina de a organiza la cel mai înalt nivel, în corespundere cu regulamentele adoptate în ultimul timp de Ministerul Educației și Tineretului. S-au efectuat instrucțiunile, simulările de rigoare, astfel încât avem tot temeiul pentru a afirma că examenele se vor desfășura în bună ordine, fără incidente grave, care ar pune în pericol prestația absolvenților.

Școala nu înseamnă doar instruire, ci și formare a personalității copiilor, acestui obiectiv fiindu-i subordonate activitățile extracurriculare și extrașcolare. În Chișinău posibilitățile de valorificare a potențialului creator al copiilor sunt considerabile. Avem 14 centre de creație și 13 școli de sport, ambele tipuri de instituții extrașcolare fiind frecventate de circa 12 mii de copii, ca să nu mai vorbesc despre faptul că, practic, în fiecare instituție activează cercuri, cenacluri, secții care le oferă copiilor modalități utile de a-și petrece timpul liber în afara orelor de curs. În anul de studii curent numărul acestora nu s-a redus, ci, din contra, a sporit, iar aceasta ne întărește în convingerea că tot mai mulți copii vor ieși din școală nu numai instruiți, dar și bine educați, formați ca personalități cu potențial creator, pregătiți să contribuie la propulsarea societății pe făgașul progresului.

La capitolul implicării generației tinere merită a fi menționată activitatea Consiliului Local al Copiilor și Tinerilor care, în acest an, a scris la numeroase acțiuni cu pronunțat impact social.

O direcție relativ nouă în activitatea DGETS este amplificarea contactelor profesionale cu structurile similare din alte orașe și țări, deschiderea spre constituirea parteneriatelor în domeniul instructiv-educational. Din 1999 DGETS este membru al Clubului Internațional Pedagogic al Capitalelor Europene, participă sistematic, la diverse reuniuni și activități organizate de această structură continentală. Avem semnate acorduri de colaborare de la nivel internațional cu instituții din România, Polonia, Germania, Austria, Bulgaria, SUA, Rusia, Spania, Turcia, Ucraina, Turkmenistan, Azerbaidjan, Franța etc. În premieră, în anul curent de studii, în cadrul acestor parteneriate, s-au organizat olimpiade la unele discipline, copiii noștri având nu doar o prestație bună, dar și posibilitatea de a se împrieteni cu semenii lor din alte țări, de a cunoaște lumea, de a face primii pași spre integrarea în această lume. Trăim și activăm cu toții într-un mediu propice progresului, avem ce învăța unii de la alții pentru a ne integra în comunitatea europeană, căreia îi aparținem geografic.

Desfășurând o intensă activitate în intenția dezvoltării relațiilor de colaborare, promovării obiectivelor și principiilor unor bune practici naționale și internaționale cu privire la educație, armonizării sistemului educațional din municipiul Chișinău la sistemul și standardele europene de educație, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport, municipiul Chișinău, Republica Moldova reprezentată de Tatiana Nagnibeda-Tverdohlebe, director general, **a semnat 6 Acorduri de colaborare internaționale și 3 Acorduri cu ONG-uri în domeniul învățământului.**

Acorduri de colaborare cu instituții reprezentative ale învățământului internațional:

- Sindicatul Liber de învățământ din județul Bihor, or.Salonta, România (octombrie 2007),
- Departamentul de Educație din or.Tallinn (mai 2007);
- Departamentul Educației din orașul Dobrici, Bulgaria (iulie 2007)
- Inspectoratul școlar, sectorul 5 București, (iunie 2008)
- Direcția de Învățământ din orașul Kiev, Ucraina (februarie 2009)
- Casa Corpului Didactic din județul Buzău, România (martie 2009)

Acorduri de colaborare cu instituțiile preșcolare și preuniversitare:

- Grădinițele nr.55, 178, 270 sectorul 5 București și instituțiile preșcolare nr.130, 183, 201 din municipiul Chișinău.

- Grădinița nr.8 din orașul Dobrici, Bulgaria și grădinița nr.194 sl Centru, municipiul Chișinău
- Liceul teoretic „Miguel de Cervantes”și Colegiul Național „Arany Ianoș”,
- Liceul teoretic „Ștefan cel Mare”și Colegiul Agricol „*Traian Săvulescu*,, Tg.Mureș, România,
- „N.V.Gogol” cu liceele similare din municipiul Bălți și raionul Basarabiasca;
- Liceul Teoretic „Neciuia Levițchi”, “Vasile Lupu”, “Mihai Viteazul”, scoala medie nr.41, gimnaziul-internat nr.3 (sl Centru) au organizat primirea reprezentanților Direcției de Învățământ și a 16 elevi din Gimnaziu nr.9 din or.Cercasî, Ucraina.
- Liceul „*M.Koțiubinski*, mun.Chișinău și Liceul „*T.Șevcenco*,, or.Kiev, Ucraina,

Întru realizarea prevederilor Acordurilor secția Informare și Relații cu Comunitatea a monitorizat și a realizat activități ce țin de susținerea și promovarea mobilității elevilor și profesorilor, stagii pentru profesori și cadrele cu funcții de conducere, odihna de vară a copiilor, a orientat activitatea spre consolidarea legăturilor bilaterale în domeniul învățământului național și internațional.

În scopul promovării imaginii sistemului educațional din municipiul Chișinău, stimulării practicilor inovatoare pedagogice din instituțiile de educație preșcolară din municipiu; precum și inițierii proiectelor dedicate atât cadrelor didactice din învățământul preșcolar, cât și altor persoane interesate de dezvoltarea și educația copiilor cu vârsta între 0-8 ani **Direcția Generală Educație, Tineret și Sport din municipiul Chișinău** a organizat în perioada 18-19 decembrie 2008 **SIMPOZIONULUI INTERNAȚIONAL „EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN CONTEXTUL RESPECTĂRII CONVENȚIEI CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI”**. În cadrul lucrărilor Simpozionului a fost lansată Campania de informare a opiniei publice din municipiul Chișinău și din țară cu privire la importanța Educației Timpurii și preșcolare; s-au oferit oportunități pentru participanți de a-și prezenta experiențele personale în domeniu și de a afla despre experiențele altora; s-au stabilit relații de colaborare cu unitățile de educație preșcolară din localitățile implicate în proiecte educaționale ce țin de promovarea drepturilor copilului de vârstă mică.

Referitor la **implementarea Proiectelor care sprijină îmbunătățirea calității educației prin formarea profesională și oferirea de oportunități de dezvoltare în carieră a cadrelor manageriale și didactice,** de menționat că în baza Memorandumului de colaborare încheiat între Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău și Departamentul Educației din orașul Dobrici, Bulgaria, încheiat la 02.07.2007, în perioada 29 mai – 08 iunie 2009 și-a realizat activitățile stagiul de formare a managerilor instituțiilor de învățământ preșcolar din municipiul Chișinău. Au participat manageri care s-au remarcat prin participare la stagiile de formare cu cadrele didactice și manageriale, deschiși pentru colaborare și pentru stabilirea parteneriatelor educaționale naționale și internaționale pe principii didactice și culturale. Tematica abordată „Managementul proiectelor” a vizat formarea de competențe în domeniul elaborării Proiectelor comunitare.

În contextul menționat s-au pregătit în comun cu directorul general al EAD, Asociația „Uceniceschi otdih i sport” al Direcției de Învățământ, Dobrici, dl Liubomir Sivcov, Programul de formare și asistență practică în scopul schimbului de experiență

cu Centrul Proiectelor Europene din Dobrici. Activitatea în cadrul acestor proiecte are o valoare pedagogică deosebită, deoarece contribuie la dezvoltarea comunicării, a încrederii, a înțelegerii, a solidarității și a toleranței reciproce, facilitând accesul liber la educație și la exprimare a copiilor și tinerilor prin intermediul activităților multiculturală și educative în spiritul respectului față de diversitate.

Gândite ca o acțiune de implicare a copiilor în problemele UE, proiectele ne vor oferi resurse informative, platforme de contacte internaționale, sugestii pentru activități ce se pot desfășura sub egida lor. Participarea la aceste proiecte înseamnă implicarea într-o inițiativă care promovează expresii și discuții democratice libere. Acum, le putem oferi copiilor, posibilitatea de a face acest lucru de la cea mai fragedă vârstă, obișnuindu-i de mici cu dezbateră democratică, atât de necesară acum, când țara noastră face pași siguri spre Uniunea Europeană.

În conformitate cu aderarea Moldovei la Programul Academia Școlilor Central Europene Parteneriat Școlar (Programul ACES), secția IRC a mediatizat informația despre proiect și a stimulat instituțiile de învățămînt preuniversitar să participe la acest program. Pot fi menționate următoarele instituții care au aplicat la acest proiect. Liceul Teoretic “I. Creangă”, Liceul Teoretic “ M. Sadoveanu”, Liceul Teoretic “ S. Haret”, Liceul Teoretic “Orizont”, Liceul Teoretic “M. Eminescu”, Liceul Teoretic “Gh. Asachi”, Liceul Teoretic “ N. Iorga”. A fost acordată asistență metodică, la solicitare, în scrierea proiectelor.

Printre cele mai relevante activități desfășurate în parteneriat de secția Informare și Relații cu Comunitatea și societatea civilă menționăm:
(Septembrie – noiembrie 2008)

- **Seminarele de inițiere în programul „ABC-ul economic”; „Programe de educație economică în ciclul gimnazial”, „Compania școlară- laborator de studiere a economiei aplicate”.**

Impactul acestor acțiuni îl constituie faptul că în anul de studii 2008-2009 în 15 instituții au început să se implementeze programele “ABC-ul economic”; în 17 instituții preuniversitare se implementează „Programe de educație economică în ciclul gimnazial”; în 7 instituții preuniversitare au început să funcționeze Companii Școlare, (pentru comparație: în anul precedent de studii au funcționat doar 2 Companii Școlare)

- În luna Noiembrie 2008 s-a desfășurat **Concursul republican “Idei de afaceri inedite pentru dezvoltarea unei societăți durabile”**. Compania școlară „Colorblanche Company” de la L.T. „L.Blaga”, mun. Chișinău, devenită învingătoare Concursului a participat la Conferința internațională de la Tallinn „Traversarea Frontierelor prin Gîndire și Acțiune” (27.12.08-01.12.08)
- Un eveniment major cu durata de două zile, programat pentru 14-17 februarie 2009, l-a constituit **Concursul Companiilor Școlare pentru Tîrgul Companiilor Școlare Tallinn, Estonia** . În cadrul concursului au participat 13 Companii Școlare, inclusiv 5 companii din municipiul Chișinău. În rezultatul jurizării a ieșit învingătoare echipa „ Colorblanche” de la L.T. „L.Blaga”, dar deoarece reprezentanții echipei în cauză au participat în luna decembrie 2008 la Conferința de la Tallinn, au fost selectați pentru participare la Tîrgul Companiilor Școlare Tallinn, Estonia echipa „Proetno” de la Liceul Teoretic „Prometeu”, care a participat cu succes la evenimentul în cauză.

- În Februarie 2009 a avut loc **lansarea unui nou proiect educațional CHEIA SUCCESULUI**. **Obiectivul general al proiectului** a constat în motivarea și ghidarea elevilor din învățământul preuniversitar (licee, școli medii de cultură generală) pentru a dobândi abilități practice necesare în alegerea conștientă a carierei, în stabilirea scopurilor de dezvoltare personală și realizarea lor. În total au aplicat și au fost selectate 14 instituții preuniversitare din mun. Chișinău, din care s-au prezentat la lansarea proiectului reprezentanții a 10 instituții. Profesorii participanți au beneficiat de un stagiu de formare și materiale didactice care le-au facilitat oportunitățile de implementare în instituțiile preuniversitare a programului „Cheia succesului”
- În colaborare cu aceeași organizație în perioada 16-18 martie au fost organizate două ateliere de lucru „**Cultivarea spiritului antreprenorial în rîndul elevilor. Schimb de experiență Moldova-Estonia**”, care urmăreau atît scopul de-a face schimb de experiență dintre instituțiile din Moldova și Estonia, cît și a stabili colaborări și parteneriate educaționale. Activitățile desfășurate au oferit un amplu schimb de experiență cu participarea reprezentanților celor două organizații - JA Moldova și JA Estonia, precum și a instituțiilor preuniversitare din program, în cadrul unor evenimente de formare, care sunt, în esență bune practici ale uneia din părți pentru preluare și dezvoltare de către partea-partener.

Scopul tuturor acțiunilor îl constituie *familiarizarea* cu modul de funcționare a Companie Școlare în Estonia, *evaluarea* stării de lucruri în R. Moldova, și *delimitarea* unor domenii de intervenție și desemnarea unor *acțiuni comune pentru viitor* în vederea consolidării bunelor practici și sporirii motivației beneficiarilor din organizațiile-partener. Impactul pe termen lung ar include sensibilizarea mediului educațional și de afaceri pentru promovarea pe scară largă a educației antreprenoriale în formula Companie Școlare și asigurarea durabilității acestei practici în R. Moldova.

DGETS în colaborare cu Amnesty International Moldova

August 2008 / Iunie 2009

Cîte 1 școală de vară de cîte 5 zile cu tema: „Am dreptul să-mi cunosc drepturile”. (10 profesori din municipiul Chișinău)

1 training pentru pregătirea formatorilor pentru promovarea Drepturilor Omului. (7 profesori din municipiul Chișinău) S-a format un număr considerabil de cadre didactice, care pot implementa și promova programe educaționale în domeniul Drepturilor Omului.

În anul de studii 2008-2009 în 15 instituții au început să se implementeze programele “ABC-ul economic”.

În anul de studii 2008-2009 în 17 instituții preuniversitare se implementează „Programe de educație economică în ciclul gimnazial”

În 7 instituții preuniversitare au început să funcționeze Companii Școlare, în anul precedent de studii au funcționat 2 .

Aspecte prioritare ale activității educative, extrașcolare și în domeniul tineretului pe parcursul anului de studii 2008-2009

Rolul educației în formarea personalității copilului și tânărului este primordial, iar evoluțiile de ultimă oră în plan social, cultural, economic nu numai că îl reconfirmă, dar îi și sporește înzecat importanța.

În acest context, activitatea directorilor adjuncți pentru educație, a diriginților din instituțiile preuniversitare devine una centrală, axată pe copil și pregătirea acestuia pentru integrare și implicare socială. Urmărind aceste obiective, în instituțiile preuniversitare au funcționat și în anul de studii 2008-2009 programele speciale de acțiuni, cum ar fi „Copilărie fără violență”, „Egalitate în drepturi”, „PRO Sănătate”, „Noi și legea” etc.

Problema integrării sociale a tinerilor este soluționată prin diverse metode și modalități. Astfel, un exemplu relevant de socializare prin muncă a tinerilor oferă Școala de profesii „Insula Speranțelor”, care are drept grup-țintă copiii din familiile socialmente vulnerabile.

Obiectivul integrării sociale a tinerilor prin intermediul artelor se realizează în cadrul claselor cu diverse profiluri: muzical-coral (92), coregrafic (68), teatral (37), arte plastice (119), etnofolcloric (5), fanfară (1). Întru realizarea aceluiași obiectiv activează și instituțiile extrașcolare, frecventate de circa 15% din numărul total al copiilor școlarizați.

Posibilități practic nelimitate de afirmare le oferă copiilor și tinerilor din municipiu festivalurile, concursurile, acțiunile de caritate tradiționale: „Să trăiți, să-nfloriți”, „La fântâna dorului”, „Constelația dansului”, „Bucurie pentru fiecare copil”, „Caravana de Crăciun”, „O lume fără droguri”, „Ploaia de stele”, „Tânărul plastician”, „Trăiește-ți clipa”, Concursul colectivelor de fanfară, Sărbătoarea Corului etc.

Anul 2008, fiind dedicat tineretului din Republica Moldova, a impulsionat activitatea Centrului Adolescenților și Consiliului Local al Copiilor și Tinerilor din cadrul DGETS. Pe parcursul acestei perioade atât membrii consiliului cât și elevii instituțiilor preuniversitare de învățământ din municipiu au fost antrenați în diverse forme de activitate: concursuri, dezbateri, mese rotunde, proiecte ș.a.

Cu prilejul sărbătorii Hramului orașului Chișinău, Centrul Adolescenților a desfășurat Concursul municipal **”Orașul meu – mândria mea”**. Prin realizarea concursului s-a contribuit la dezvoltarea sentimentelor civice și a responsabilității tinerilor față de protecția mediului ambiant, la promovarea spiritului lor ecologist.

Cu ocazia Zilei Naționale a Tineretului, Centrul Adolescenților a lansat împreună cu Consiliul Local al Copiilor și Tinerilor proiectul educațional **„Schimb de experiență între 10 licee”**, în care s-au încadrat peste 80 de voluntari. Programul complex, în care au fost prevăzute atât asistarea la orele de curs în alt liceu, cât și realizarea unor programe extracurriculare pentru adolescenți, a captat atenția celor mai îndrăzneți și talentați dintre ei, care, la rândul lor, s-au inclus cu multă responsabilitate și interes în realizarea acestui program de activități.

În scopul educării interculturale a elevilor din municipiu, Centrul Adolescenților a propus spre realizare proiectul **“Impactul școlii și al formațiunilor de tineret asupra educației interculturale ale adolescenților”**. În cadrul conferinței științifice la temă au fost prezentate 15 rapoarte, în care tinerii cercetători au subliniat necesitatea valorificării atitudinii tolerante față de reprezentanții diferitelor etnii, deschiderea spre un dialog viu și permanent al culturilor prin interacțiunea persoanelor de diferite culturi în cadrul procesului educațional.

A devenit o tradiție festivalul etniilor ” **Sărbători de iarnă – sărbători ce ne unesc**”, care anul acesta a fost inclus în proiectul intercultural. Astfel s-a produs un schimb de experiență între adolescenții de diferite naționalități sub aspect cultural, educațional și comunitar, valorificarea modalităților de implicare a adolescenților în dialogul interculturală în cadrul comunității școlare.

Pentru instruirea membrilor Consiliului Local al Copiilor și Tinerilor în arta administrării publice, am inițiat „**Scoala tânărului consilier**”.

La ședințele **Clubului dezbaterilor**, desfășurate lunar, au fost propuse spre discuție subiecte de stringentă actualitate, orientate spre formarea deprinderii în exprimarea liberă a propriei opinii; argumentarea poziției și deciziei luate; rezolvarea prin negociere a situației de conflict; analiza și selectarea critică a informației; generarea ideilor în raport cu problemele discutate; analiza factorilor ce influențează asupra dezvoltării comunității etc.

În cadrul unui **proiect comunitar** adolescenții au fost antrenați în activități de salubritate și extindere a spațiilor verzi, de caritate. Iar **campaniile informaționale** au fost axate pe două mari subiecte de discuții: „Familia – loc de maturizare treptată a copiilor” și „Am dreptul să-mi cunosc drepturile”.

La o treaptă nouă de activitate s-a plasat, fiind la al doilea an de activitate, Consiliul Local al Copiilor și Tinerilor. E de menționat, mai cu seamă, implicarea membrilor acestuia în rezolvarea problemelor comunitare: îngrijirea Aleii Tinerilor, acțiunile de binefacere la diferite spitale și la Azilul republican pentru invalizi și pensionari.

Activitatea Secției Sport a avut ca obiective primordiale organizarea timpului liber al tinerilor, propagarea modului sănătos de viață, desfășurarea competițiilor și cantonamentelor de pregătire la toate disciplinele sportive și categoriile de vârstă, premiarea atleților și antrenorilor pentru performanțe înalte. În acest scop pe parcursul anului au fost organizate 92 de acțiuni, inclusiv: 35 campionate, 12 cupe, 6 turnee internaționale, 3 manifestări cultural-sportive, 2 curse de alergări, 4 concursuri cu caracter de masă, 19 cantonamente de pregătire, 42 deplasări ale sportivilor din capitală la competițiile naționale și internaționale, acțiuni pentru sportivii invalizi, diverse concursuri pentru tinerii din localitățile rurale ale municipiului .

DGETS are în subordine 14 instituții sportive, în care sunt încadrați peste 6000 de elevi, dirijați de circa 300 profesori-antrenori. În cele 45 de secții ale instituțiilor se practică 23 probe sportive. Este o bază serioasă pentru pregătirea atleților de performanță. Numai în 2008 s-au conferit 1597 categorii sportive. Evoluând la concursuri, sportivii din municipiu au obținut performanțe remarcabile. Astfel, halterofilii Artiom Pipa la Campionatul Europei-2008, juniori a obținut locul I , iar Cristina Iovu la concursul similar din 2009, seniori s-a plasat pe locul II. V.Gherman a devenit învingător al Jocurilor Euroasiatice la lupte libere. A evoluat cu succes în Campionatele open ale României și Ucrainei (ed. 2008 - 2009) echipa de handbal, băieți a școlii sportive nr. 2.

Discipolii școlii sportive specializate de atletism nr. 3 au cucerit 98 titluri de campion al Republicii Moldova; locul II - 86; locul III – 92, iar la concursurile internaționale au ocupat locul I de 4 ori, locul II – de 8, locul III – de 8 .

Un număr mare de locuri premiate la diverse concursuri naționale și internaționale au obținut elevii școlii sportive specializate de taekwon-do WTF nr. 6. La turneul internațional „Dracula” din București (România) echipa școlii s-a plasat pe locul I în clasamentul general.

Elevii școlii sportive specializate de șah nr. 7 ne-au bucurat cu rezultate frumoase la cele mai prestigioase competiții: Campionatul mondial la șah printre elevi (Grecia) – Diana Baciuc - locul I, Irina Bulmaga - locul I; Campionatul mondial la jocul de dame - Elena Misicova la seniori – locul I, sportiva devenind și campioană a Europei la jocul de dame – 64 printre tineret; Campionatul mondial la joc de dame - 64 (juniori) - Iulia Romanski - locul I (blitz), locul II (rapid) și locul III în clasamentul general, locul II la Campionatul Europei la joc de dame - 64 și 100 (juniori).

Elevii școlii sportive nr. 8 au obținut la competițiile naționale 14 medalii de aur; 12 de argint; 8 de bronz.

Chiar și aceste succinte referințe la activitatea educativă și extrașcolară sunt suficient de relevante pentru a afirma că tineretul studios din municipiu se implică plenar în viața municipiului, contribuind considerabil la modernizarea și spiritualizarea acesteia. Avem tot temeiul să sperăm ca viitorul țării, ai cărui mesageri sunt tinerii de azi, va fi unul eminent european.

Pe parcursul perioadei menționate în municipiul Chișinău de către DGETS au fost organizate și desfășurate 64 de acțiuni sportive, printre care: 9 deplasări, 29 Campionate, 11 Cupe, 10 Turnee, 2 acțiuni cultural-sportive, o Cursă de alergări și 2 Cantonamente.

Pe parcursul perioadei indicate am avut 10 acțiuni de amploare, printre care putem menționa următoarele:

- „Starturi vesele” pentru copiii din taberele cu sejur de zi (etapele de sector și municipală”;
- Cursa de alergări la 1, 3, 6, 9, și 12 km (bărbați, femei);
- Concursul internațional de dansuri sportive „Chișinău Open – 2008) consacrat Hramului Chișinăului cu participarea concurenților din 10 țări;
- Cupa Primăriei mun.Chișinău la handbal (juniori), consacrată Hramului Chișinăului;
- Festivalul sportiv de arte marțiale din or.Sîngera, consacrat Zilei Naționale a Tineretului;
- Turneul internațional la lupte greco-romane cu participarea sportivilor din România, Ucraina și Belarus;
- Turneul internațional de judo, consacrat Antrenorului Emerit al R.Moldova dlui V.Luca cu participarea circa 500 de sportivi;
- Turneul internațional la rugby – 7 (R.Moldova, Ucraina, România și Rusia);
- Programul cultural sportiv „Gala vedetelor – 2008”, unde se premiază 10 cei mai buni sportivi și antrenori ai anului;
- Turneul republican de mini-fotbal „Guguță”, etapele de sector și municipală;

Problemele economice și sociale repercutează asupra sistemului educațional, determinându-i preocupările și eforturile. Astfel, la momentul actual cele mai importante probleme care își așteaptă soluționarea sunt:

- asigurarea cadrelor didactice, în special a celor tinere, cu spațiu locativ;
- consolidarea bazei didactico-materiale la disciplinele școlare;
- relațiile cu familiile din grupul de risc;
- lipsa mijloacelor financiare pentru stimularea elevilor dotați;
- informatizarea bibliotecilor școlare, cabinetelor metodice;

- ajustarea normelor bănești pentru alimentația gratuită a copiilor din instituțiile preșcolare și preuniversitare la prețurile de piață în continuă schimbare;
- majorarea alocațiilor pentru asistența medicală acordată elevilor;
- inventar sportiv, reparațiile capitale ale instituțiilor de învățământ;
- completarea și modernizarea parcului de calculatoare;
- asigurarea propriei baze de odihnă estivală, suplimentar la cea existentă (3 tabere staționare), ceea ce ar exclude necesitatea de a arenda, în acest scop, spații de odihnă municipale;
- inaugurarea unui Centru de efectuare a evidenței minorilor, unde să fie centralizate listele copiilor din municipiul Chișinău; remunerarea cadrele didactice pentru volumul de lucrul suplimentar efectuat în cadrul recensământului minorilor din municipiu;
- renovarea utilajului tehnologic și frigorific din cantine școlare, care este învechit și periodic iese din funcție;
- crearea condițiilor optime pentru funcționarea cantinelor în conformitate cu cerințele sanitaro-igienice în vigoare, efectuarea reparațiilor capitale și curente, asigurarea cantinelor la nivelul satisfăcător cu detergenți și dezinfectanți etc.

Director general

Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb